

IDE VAŠE DIETA NA OPERÁCIU? ČO BY STE MALI O ANESTÉZII VEDIEŤ.

Informačný list pre pacientov

Čo je anestézia?

Anestézia (narkóza) je stav, v ktorom dieťa počas operácie nevníma bolesť. Pre každý operačný výkon a každé dieťa sa vyberá najvhodnejší spôsob podania anestézie. Existuje viac typov anestézie:

- **lokálna anestézia** - znamená znecitlivenie iba tých častí tela dieťaťa, ktoré budú operovať. Počas výkonu je dieťa pri vedomí, ale bolesť necíti. Pri veľkom strachu z operácie dostane dieťa lieky na upokojenie, ktoré môže užiť cez ústa, ako nosné kvapky, alebo mu ich podajú injekciou do svalu,
- **celková anestézia** - liekmi (anestetikami) navodený umelý spánok, ktorý sa podobá úplnému bezvedomiu. Je nevyhnutná pre väčšinu operácií u detí.

Kto je anestéziológ?

- Je lekár - špecialista, ktorý je kvalifikovaný na podanie akéhokoľvek typu anestézie u detí a na zvládnutie všetkých komplikácií, ktoré sa počas nej môžu stať.
- Vysvetlí Vám výhody najvhodnejšieho typu anestézie pre Vaše dieťa. Plne si uvedomuje zodpovednosť za život Vášho dieťaťa počas operácie.
- Ak je to počas operácie potrebné, podá dieťaťu krvnú transfúziu. Pri niektorých typoch operácií sa predpokladá, že ju dieťa bude potrebovať a budete na to operatárom vopred upozornení.
- Bezprostredne po prebudení dieťaťa sa anestéziológ a sestra starajú o liečbu pooperačnej bolesti. Po prevezení dieťaťa na oddelenie, kde je hospitalizované, túto starostlivosť preberá jeho ošetrojúci lekár.

Čo je nutné urobiť predtým ako bude dieťa kvôli operácii hospitalizované?

- Navštívte pediatra, ktorý zhodnotí všetky chronické ochorenia Vášho dieťaťa a v prípade pozitívneho nálezu pomôže dieťaťu zlepšiť alebo upraviť ich priebeh. Je dôležité vylúčiť akútne infekčné ochorenie dýchacích ciest.
- Ak má dieťa dlhodobý zdravotný problém, pre ktorý sa lieči, navštívte jeho špecialistu.
- Navštívte anestéziológa (predanestetické vyšetrenie).

Čo je predanestetické vyšetrenie?

- Vykonáva ho anestéziológ.
- Podrobne vyšetrí Vaše dieťa a zhodnotí jeho zdravotný stav i možnosť podania anestézie.
- Navrhne pre dieťa ten najvhodnejší typ anestézie a vysvetlí Vám postup a priebeh.
- Pripravte si zoznam liekov, ktoré dieťa užíva, vrátane prípravkov, ktoré nepredpísal lekár, ale kupujete mu ich.
- Informujte anestéziológa o alergiách Vášho dieťaťa (na lieky, potraviny, dezinfekčné prostriedky...).
- Po podrobnom poučení anestéziológom podpíšete formulár o informovanom súhlase s anestéziou. Bez tohto dokumentu nie je možné, aby dieťa anestéziu a operáciu absolvovalo.

Čo je potrebné dodržať v deň operácie?

- Deň pred operáciou môže Vaše dieťa jesť ľahkú stravu a prijímať dostatok tekutín, pokiaľ si operačný výkon nevyžiada obmedzenia.
- Tesne pred operáciou Vaše dieťa už nesmie jesť ani piť aj v prípade, že bude pociťovať hlad alebo smäd. Je potrebné dôsledne dodržať časové opatrenia o príjme tekutín a potraviny detí pred operáciou:
materské mlieko - 4 hodiny, číra tekutina (voda) - 2 hodiny, tuhá strava - 6 hodín.
- V prípade porušenia pravidiel hrozí, že počas anestézie môže tekutina a strava vniknúť do pľúc a spôsobiť vážne dýchacie komplikácie.
- Do operačnej sály Vás i Vaše dieťa bude sprevádzať personál z oddelenia, na ktorom je dieťa hospitalizované. Rodič môže sprevádzať dieťa až do predoperačnej miestnosti, kde počká, kým dieťa nedostane premedikáciu. V predoperačnej miestnosti sa stretnete s anestéziológom a anestéziologickou sestrou.
- U detí sa žilový prístup zabezpečí, až keď sa upokojia alebo zaspia. V prípade, že to urobia na oddelení, kde je dieťa hospitalizované, pichať sa už nebude.
- Premedikácia slúži na upokojenie dieťaťa a navodenie ľahkého spánku. Zvyčajne ju dostáva ako kvapky do nosa, sirup alebo liek do svalu, či žily.
- V niektorých prípadoch budete môcť dieťa sprevádzať až do operačnej sály, ak to dovoľuje hygienický režim v operačnej sále.
- Dieťa bude dýchať cez tvárovú masku anestetický plyn a do minúty zaspí. Potom operačnú sálu opustíte a počkáte na dieťa do konca operácie.

- Počas operácie bude dieťa napojené na monitor vitálnych funkcií, ktoré anesteziologický tím dôsledne sleduje a pri dieťati ostane celú operáciu.
- Operačný výkon sa nezačne, pokiaľ dieťa nezaspí a nebude mať zabezpečené dýchacie cesty. Dýcha špeciálnou trubičkou, ktorá sa zavádza do priedušnice a zostane napojené na dýchací prístroj.
- Po ukončení operácie bude dieťa z operačnej sály prevezené do prebúdzacej miestnosti, kde sa o neho postará anesteziologický tím, až pokiaľ nadobudne úplné vedomie a návrat vitálnych funkcií. V tejto fáze opäť môžete svoje dieťa sprevádzať. V prebúdzacej miestnosti budú dieťaťu podané lieky na tíšenie bolesti vo forme čapíka alebo do žily.
- Ak bude zdravotný stav Vášho dieťaťa uspokojivý, prevezú ho na oddelenie, kde je dieťa hospitalizované.

Aké sú nežiaduce účinky a riziká anestézie?

V modernej anestézii sú závažné problémy menej časté. Riziko však nemožno úplne vylúčiť, ale moderné vybavenie, kvalifikovaný personál a bezpečné lieky pomáhajú riziko znižovať. Väčšina detí sa po operácii a anestézii zotaví a vráti do normálneho stavu veľmi rýchlo.

U niektorých detí sa môže objaviť nevoľnosť alebo bolesť v krku. Problémy však nepretrvávajú dlho a je možné ich ľahko zvládnuť. Pravdepodobnosť výskytu komplikácií závisí od zdravotného stavu Vášho dieťaťa a od typu operácie a anestézie, ktoré Vaše dieťa potrebuje. Podrobnosti môžete kedykoľvek prediskutovať s anesteziológom počas predoperačnej návštevy.

Pre dieťa, ktoré podstupuje operáciu v dobrom zdravotnom stave je riziko vzniku nežiadúcich účinkov nasledujúce:

- **1 dieťa z 10** môže trpieť bolesťami hlavy, bolesťami v krku, nevoľnosťou alebo závratom,
- **1 dieťa zo 100** môže byť mierne alergické na jeden z liekov, ktoré mu boli podané,
- **1 dieťa z 20 000** môže mať závažnú alergickú reakciu na anestetikum.

Oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny
kolektív oddelenia
FNsP J.A.Reimana Prešov